

Bemærkninger til lovforslaget

Almindelige bemærkninger

Udviklingen i den internationale økonomi igennem det seneste årstid har på afgørende vis forringet den økonomiske situation i Danmark. De kraftigt stigende oliepriser har udøvet et voldsomt pres på betalingsbalancen, og den afsvækkede konjunktursituation i udlandet har påvirket beskæftigelses-situationen i ugunstig retning.

Den voldsomme stigning i arbejdsløsheden satte ind omkring årsskriftet 1979-80. Gennem hele 1980 steg ledigheden stærkt, så den ved årets udgang var kommet op på omkring 220.000 personer (sæsonkorrigeret), hvilket er ca. 80.000 mere end ved årets begyndelse. For indeværende år er der ikke udsigt til nogen forbedring af beskæftigelses-situationen. Efterspørgselsforholdene i såvel udlandet som her i landet vil i heldigste fald kun kunne bidrage til en meget moderat aktivitetsfremgang. Den samlede ledighed må derfor ventes at stige yderligere til omkring 230-240.000 personer i gennemsnit for 1981.

Samtidig hermed må ledighedens karakter forudses forværret. En stadig voksende del af de ledige har længerevarende ledighedsperioder bag sig. Ungdomsarbejdsløsheden er i løbet af 1980 steget med 50 pct. og nærmer sig nu 100.000.

Det må imidlertid erkendes, at der trods en vis bedring af betalingsbalancesituationen fortsat er meget snævre muligheder for en økonomisk politik, der generelt tager sigte på at stimulere beskæftigelsen. Kræfterne må derfor samles omkring en målrettet indsats, der på samme tid skaber nye arbejdspladser på samfundsmæssige vigtige områder og bidrager til at formindske de mere specielle ledighedsproblemer.

Lange ledighedsperioder nedsætter arbejdsevnen; arbejds erfaringer og uddannelse holdes ikke vedlige. Der sker en stadig indsnævring af de arbejdsopgaver, den ledige kan påtage sig. Herved lægges grunden til et voksende »paradoksproblem« på fremtidens arbejdsmarked. Den stigende ungdomsarbejdsløshed betyder, at mange vil forlade skolesystemet uden at få mulighed for at tilpas-

se sig de normer og betingelser, der gælder for at kunne begå sig på en arbejdsplads.

De initiativer, som regeringen agter at sætte i værk, har som målsætning, at der sikres en tilstrækkelig kvalificeret og veluddannet arbejdsstyrke samt at udvidelsen af beskæftigelsen i videst muligt omfang skal ske i den private sektor.

Kun i det omfang, dette sidste ikke er muligt, bør den offentlige sektor indgå i den direkte beskæftigelsesfremmende indsats. De arbejdspladser, der skabes, skal først og fremmest tilbydes de unge, der trues af mere langvarig arbejdsløshed.

Lovforslaget må ses i sammenhæng med de gennemførte initiativer på uddannelsesområdet. Sigtet her er at forbedre uddannelsesmulighederne inden for de ordinære erhvervsuddannelser og arbejdsmarkedsuddannelser. Samtidig er der imidlertid et behov for en indsats, der mere direkte bringer flere i arbejde i form af jobskabende aktiviteter.

Bekæmpelsen af arbejdsløsheden skal først og fremmest ske ved at udvide den samlede beskæftigelse i samfundet. I den nuværende situation er det imidlertid et problem blot at fastholde de eksisterende arbejdspladser, og der er ikke megen udsigt til, at det i den nærmeste fremtid vil blive anderledes, hvis ikke lysten til at oprette nye arbejdspladser stimuleres.

I denne situation er det naturligt, at man interesserer sig for muligheden af at kunne anvende de meget store beløb, der i dag udbetales som dagpenge og bistandshjælp til arbejdsløse, på en sådan måde, at der bliver sat arbejde i gang.

Regeringen foreslår derfor, at der til afløsning af den indsats, der i øjeblikket ydes gennem iværksættelse af beskæftigelsesprojekter etableres en jobkabelsesordning, hvorefter der i større omfang end i dag kan sættes opgaver i gang, der ellers ikke ville blive udført – uanset de samfundsmæssigt set vil være rentable – og hermed skabe nye arbejdspladser.

Med henblik på at reducere de negative konsekvenser af langvarig ledighed foreslås endvidere – i et samtidig forelagt lovforslag om arbejdstilbud